

КІБЛИК Дар'я - доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор філософії

АКТУАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Діяльність органів та підрозділів Національної поліції України в умовах правового режиму воєнного стану зазнала суттєвих змін. Окрім виконання основних завдань поліції, передбачених статтею 2 Закону України «Про Національну поліцію», її підрозділи стали невід'ємною складовою оборонного сектору держави. У січні 2023 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 30, згідно з якою було створено міжрегіональний територіальний орган Національної поліції як юридичну особу публічного права – Департамент поліції особливого призначення «Об'єднана штурмова бригада Національної поліції України «Лють». В лави якої вступали поліцейські з різних секторів, з різним спеціальним званням та з різних посад відправлялись на несення служби в «гарячі точки» лінії зіткнення з ворогом. Основними завданнями ОШБ «Лють» є: 1) участь у відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації проти України; 2) проведення ударно-штурмових і ударно-пошукових операцій; 3) організація та виконання заходів з порятунку людей і забезпечення їхньої безпеки; 4) виконання завдань територіальної оборони; 5) виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів (розмінування територій за потреби); 6) проведення контр диверсійних операцій (виявлення і нейтралізація диверсійно-розвідувальних груп та незаконних збройних формувань противника); 7) здійснення аеророзвідки (пілоти БПЛА) та вогневого ураження ворога на окупованих територіях; 8) проведення стабілізаційних та пошуково-фільтраційних заходів на звільнених територіях.

Окремо варто відзначити роботу спеціальних евакуаційних загонів «Білі янголи». На сьогодні ці екіпажі евакуюють цивільних осіб, серед яких також нажалі є діти. Вони також надали медичну допомогу пораненим і транспортують тіла загиблих. Загони доставили значні обсяги гуманітарної допомоги, включаючи приблизно 300 тон лише продуктових наборів. Окрім їжі, поліцейськими також доставлялися генератори, спальні мішки, газові горілки та балони, будматеріали для відновлення житла, одяг, їжа для тварин та транспортні засоби.

Окрім гуманітарної допомоги, евакуаційні загони також документують наслідки російських воєнних злочинів, щоб використовувати ці докази в міжнародних судах. Воєнні дії загострили необхідність ефективного контролю за обігом зброї, адже лише у 2023 році було зареєстровано понад 5 000 кримінальних правопорушень за статтею 263 Кримінального кодексу України (незаконне поводження зі зброєю,

боєприпасами або вибуховими речовинами). Для підвищення ефективності роботи в цій сфері МВС України впровадило інформаційний проєкт «Єдиний реєстр зброї», який на разі ще модернізується та потребує більшого наповнення інформацією. Цей реєстр призначений для автоматизації обліку обігу зброї, а також для формування, зберігання, спільного використання і перевірки інформації щодо прав на зброю, боєприпаси, основні частини зброї з ідентифікаційними номерами та вибухові матеріали.

Погіршення криміногенної ситуації особливо на деокупованих територіях спонукало Національну поліцію та Міністерство внутрішніх справ зосередити увагу на розвитку комплексної системи відеомоніторингу по всій підконтрольній українській владі території. Зокрема, зараз відбувається створення єдиної інтегрованої платформи відеоспостереження, яка охопить всі ключові громадські місця. Національна поліція планує інтегрувати в цю систему понад 50 тисяч уже встановлених відеокамер, що дозволить знизити рівень вуличної злочинності, підвищити ефективність пошуку осіб і майна по «гарячими слідами» та покращити розслідування воєнних злочинів країни-агресора. Так до прикладу в м. Кривий Ріг Дніпропетровської обл. органи місцевого самоврядування з 2020 року впровадили проєкт «Безпечне місто» та на разі який вдосконалюється та активно розвивається, в м. Кропивницький Кіровоградської обл. працівниками головного управління Кіровоградської обл. впровадили роботу Telegram каналу «Безпечне місто» для ефективної комунікації поліції та громадян.

З цією метою в лютому 2024 року до Верховної Ради України було подано проєкт Закону України «Про єдину систему відеомоніторингу стану публічної безпеки» (реєстр. № 11031 від 20.02.2024). Цей документ розроблений для забезпечення національної та державної безпеки, підвищення загального рівня публічної безпеки і порядку, а також для захисту місць проживання та перебування громадян. Законопроєкт передбачає впровадження єдиної системи відеомоніторингу на основі єдиних функціональних і технологічних стандартів, з використанням органів державної влади та місцевого самоврядування.

Відповідно до цього проєкту, об'єктами відеомоніторингу визначено транспортні засоби, публічні місця, об'єкти критичної, соціальної, економічної, житлово-комунальної, транспортної, інженерної та іншої інфраструктури, а також вулиці, дороги, провулки, пішохідні й велосипедні доріжки, автостоянки, об'єкти міської інфраструктури, будівлі та споруди, де розташовані органи державної влади або місцевого самоврядування, підприємства, установи й організації державної та комунальної форми власності, заклади освіти, охорони здоров'я тощо. Єдина система відеомоніторингу публічної безпеки складається з моніторингових систем на центральному, регіональному та місцевому рівнях, а також відомчих систем відеоспостереження підприємств, установ, організацій і фізичних осіб, які повністю або частково здійснюють відеомоніторинг публічних місць.

Отже, можна зробити висновок, що особливістю діяльності системи Національної поліції в умовах правового режиму воєнного стану є реалізація комплексних заходів для забезпечення внутрішньої та зовнішньої безпеки держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
2. Про утворення як юридичної особи публічного права міжрегіонального територіального органу Національної поліції – Департаменту поліції особливого призначення «Об'єднана штурмова бригада Національної поліції України «Лють» : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 2023 року № 30.
3. Про організацію діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану : Наказ МВС України № 277 від 10 березня 2023 року.
4. Балабан О.В., Ляшенко О.М. Національна поліція України: правові засади функціонування в умовах воєнного стану. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2022. №4. С. 40-55.
5. Чижевський О. С. Національна поліція України: виклики та перспективи в умовах воєнного стану. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2023. № 4.

КОВАЛЕНКО Віктор – старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ

СКРИПКА Олександр – старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету №2 Донецького державного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ

Забезпечення публічної безпеки і порядку є одним із ключових завдань Національної поліції України, яке визначено в Законі України «Про Національну поліцію». Ефективність виконання цього завдання значною мірою залежить від якості нормативно-правового регулювання діяльності поліції в цій сфері, однак на